

## บทที่ ๓

### วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

#### ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

##### ๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ขอบเขตด้านประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จำนวน ๘,๔๐๐ คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จำนวน ๓๘๒ คน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจาก ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จำนวน ๓๘๒ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

|     |   |   |                             |
|-----|---|---|-----------------------------|
| โดย | N | = | จำนวนประชากรทั้งหมด         |
|     | e | = | ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ |
|     | n | = | จำนวนกลุ่มตัวอย่าง          |

ประชากรทั้งหมด ๘,๔๐๐ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{8,400}{1 + 8,400(0.05)^2}$$

$$n = \frac{8,400}{1 + 21}$$

$$n = \frac{8,400}{22}$$

$$n = 381.82$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๘๒ คน

### ๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๐ รูป  
หรือคน คือ

|                            |                                   |
|----------------------------|-----------------------------------|
| ๑. พระครูนิยมกิจจานุกิจ    | เจ้าคณะตำบลพระนอน                 |
| ๒. สิบเอกวงษ์ ยอดรัตน์     | ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน   |
| ๓. นางสาวอุษารัตน์ พิลิก   | หัวหน้าสำนักปลัด อบต.             |
| ๔. นางวิสินีย์ มั่นศักดิ์  | ประธานสมาชิกสภา                   |
| ๕. นางสาวสรวรส แก้วหนองยาง | ครูผู้ดูแลเด็ก                    |
| ๖. นางนันทนา คงนิตย์       | ครูผู้ดูแลเด็ก                    |
| ๗. นางสาวเสมอขวัญ คุ่มหมู่ | ผู้ช่วยครูดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย |
| ๘. นายจเร ภู่งศ์           | ประชาชนตำบลพระนอน                 |
| ๙. นางสมแกร่ง ควรศักดิ์    | ประชาชนตำบลพระนอน                 |
| ๑๐. นายเพชร คล้ายแสง       | ประชาชนตำบลพระนอน                 |

### ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

#### ๓.๓.๑ แบบสอบถาม

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๔. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๗. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

๘. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

#### ๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

**ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

**ตอนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์ ผู้วิจัยจะศึกษาในด้านต่อไปนี้ คือ ๑. ด้านปัจจัยพื้นฐาน (Input) ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และด้านอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ๒. ด้านกระบวนการ ได้แก่ การจัดประสบการณ์และกิจกรรมให้แก่เด็ก การประเมินพัฒนาการ การนิเทศและติดตามการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร นโยบายและการวางแผน ๓. ด้านผลผลิต (Output) ได้แก่ พัฒนาการของเด็กทั้ง ๔ ด้าน (ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา) ให้ เก่ง ดี มีสุข และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

โดยแบบสอบถามประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด

๔ หมายถึง อยู่ในระดับ มาก

๓ หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง

๒ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย

๑ หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด<sup>๑๑๕</sup>

**ตอนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์

### ๓.๓.๓ การตรวจสอบและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษานำมาประกอบการสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบสอบถาม

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมจำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๒.๑ พระครูสิริศิริรักษ์, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒.๒ พระปลัดสมบัติ ฐิติญาโณ, ดร. อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒.๓ อ.ดร. อัครเดช พรหมกัลป์ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

๒.๔ นางทัศนวิมล ปันนาค นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระโดน จังหวัดนครสวรรค์

๒.๕ นายวงษ์ ยอดรัตน์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้ เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างคำถามแต่ละข้อและวัตถุประสงค์หรือหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence)<sup>๑๑๖</sup> โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

<sup>๑๑๕</sup> ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

<sup>๑๑๖</sup> สมนึก ภัททิยธนี, *การวัดผลการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๒๐.

|         |          |     |                                      |
|---------|----------|-----|--------------------------------------|
| ใช้สูตร | IOC      | =   | $\frac{\sum R}{N}$                   |
|         | IOC      | คือ | ดัชนีความสอดคล้อง                    |
|         | R        | คือ | คะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ       |
|         | $\sum R$ | คือ | ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ |
|         | N        | คือ | จำนวนผู้เชี่ยวชาญ                    |

โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- +๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๐ หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย
- ๑ หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การวิจัย

เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ ซึ่งเครื่องมือการวิจัยฉบับนี้ได้ค่า IOC ระหว่าง ๐.๖-๑.๐ ทุกข้อ ซึ่งถือว่าเครื่องมือใช้ได้

๓. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)<sup>๑๑๗</sup> โดยเครื่องมือการวิจัยได้ค่าของแบบสอบถาม = ๐.๘๗๑

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

### ๓.๓.๔ แบบสัมภาษณ์

๑. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๒. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

๓. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

๔. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อนำมาวิเคราะห์

<sup>๑๑๗</sup> สีน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจุฬนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

### ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

#### ๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามของประชาชนในพื้นที่

๒. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับ ประชาชนในตำบลพระนอน จำนวน ๓๘๒ คน และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๘๒ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

#### ๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็น โดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔. นำข้อมูลดิบที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์โดยวิธีการที่เหมาะสมและนำเสนอต่อไป

### ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

#### ๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามคืนจากประชาชน แล้ว

นำแบบสอบถามมาประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องมือไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์

#### ๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

|                              |                                               |
|------------------------------|-----------------------------------------------|
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด                 |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก                       |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง                   |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย                      |
| ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐ | กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด <sup>๑๑๘</sup> |

**สถิติอนุมาน (Inferential Statistics)** สำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคล กับ “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์” โดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square test)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended Question) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท นำเสนอเป็นความเรียงประกอบตาราง โดยการแจกแจงความถี่ของผู้ตอบคำถามปลายเปิด

### ๓.๕.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ
๒. นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
๓. วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)
๔. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

<sup>๑๑๘</sup> ชูศรี วงศ์รัตนะ, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตร, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.